

פסטיבל דוקאביב:
חמש המלצות
עמ' 9

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הזמן

زوهديرخ ZO HADEREKH

גיליון 20 / 22 במאי 2024

הם הורגים גם עובדי סיוע

סברין מסארווה:
הרדיפה והשתיקה

שנה למלחמת האזרחים בסודאן

מהנעשה אצל אורבן, ידידו של נתניהו

"יום אחד אטילה ואג'נאי טייל יחד עם חברתו בין הדוכנים שהוצבו בשכונה שפעם הייתה הגטו של בודפשט. לפתע הבחין שתמונות של אדולף היטלר נמכרות ללא כל הפרעה. זאת, בשכונה בה אדולף אייכמן הצהיר שאף יהודי לא ייצא ממנה חי. ואג'נאי, מנהיג מפלגת העובדים, פנה אל המשטרה והגיש תלונה – אך ללא הואיל. אז החליט לעשות מעשה ולכתוב גרפיטי גדול על אחד מקירות השכונה: 'לעצור את הנאציזם'. ברגע שסיים לכתוב שוטרים התנפלו עליו, הפילו אותו ארצה ואזקו את ידיו תוך הפעלת אלימות רבה. 'המשטרה בהונגריה מתייחסת אל פעילי השמאל כאילו היו טרוריסטים' הסביר. יצוין שואג'נאי נעצר לראשונה ב-2004 בגלל שעל דש בגדיו נשא כוכב אדום".

לינה סנקארי, "הומניטה", 7.5

מהנעשה אצל בן גביר, השר של נתניהו

"מספר התלונות למח"ש על אלימות שוטרים עלה ב-45% ב-2023 בהשוואה ל-2022".

ד"ר גיא לוריא, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 9.5

ואצל ביבי, מפריטים גם את כיבוש עזה

"ישראל התחייבה בפני ארצות הברית ומצרים להגביל בשלב זה את הלחימה ברפיח... כך שתתמקד בהפקעת השליטה על מעבר הגבול עם מצרים מידי חמאס ותתבצע רק במזרח העיר. הצדדים מתכננים להעביר את האחריות על מעבר הגבול לחברת אבטחה אמריקאית פרטית, לאחר שצה"ל יסיים את המבצע במקום, וישראל הבטיחה כי לא תפגע בתשתיות הגבול כדי לאפשר את הפעלתו".

ניב קובוביץ', "הארץ", 8.5

חינוך לדמוקרטיה וכיבוד זכויות אדם

"סיוור בקריית ארבע. יחד עם יו"ר סניף ירושלים ברנית גולן-יוסובש, פגשתי את צוות ההוראה של ביה"ס ממ"ד חברון בנות בהובלת המנהל אלמוג גמדיני ושמחתי לשמוע על העשייה של צוות המורות בחינוך לזהות ושוורשים, עשייה מרובת מסירות ומעוררת גאווה".

פוסט של יפה בן-דוד, מזכ"ל הסתדרות המורים, 8.5

מכתבים למערכת

גם זה מאבק נגד הכיבוש

אלו ימים קשים שבהם קהילות הרועים הפלסטינים בשטחי סי בשטחים הכבושים מותקפים באופן שיטתי בידי מתנחבלים, אנשי משטרה וצבא.

הם אינם יכולים לצאת לעבוד בישראל והמצב הכלכלי בכי רע. כמי ששותפות כבר שנים בתמיכה ובעזרה לקהילות הרועים בצפון בקעת הירדן, אנחנו ממשיכות לאסוף תרומות כדי לעזור לבני ולבנות הבקעה הלומדים במכללות ובאוניברסיטאות בשטחים הכבושים.

האפשרות ללמוד היא פתח לתקווה ולעתיד טוב יותר לצעירות ולצעירים הפלסטינים. אנו ממשיכים לגייס תרומות עבורם, קטנות וגדולות כאחד.

בתקווה לימים של שלום,

חנה ספרן ורחל אפק, חיפה ורמת השרון
לפרטים נוספים: hsafran10@hotmail.com
ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

כך מתקדמים בסולם הדרגות במשטרה...

"השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר, חתם על סכב מינויים מדרגת רפ"ק לסנ"צ. שורת מינויים אושרה, ובהן גם של הקצין מאיר סוויסה, שיעלה לדרגת סנ"צ וימונה למפקד תחנת תל אביב דרום. לפני כשנה, רפ"ק מאיר סוויסה תועד משליך רימון הולם לעבר מפגינים נגד המהפכה המשפטית".

"וואלה", 7.5

... וגם בחדרה השוטרים רוצים להתקדם

"החזקתי שלט: אתה הראש – אתה אשם. קצין בכיר שעט לעברי ונתן לי שתי סטירות. אני בת 55. למעלה מעשרה שוטרים לפתו אותי. הם סירבו לתת לי להתפנות. יצא לי פיפי במכנסיים, כך סיפרה בדמעות זולגות רינה וקסמן בדיון הוועדה לביטחון לאומי על 'ההפרה המתמשכת של זכות המחאה' על ידי שוטרי תחנת חדרה בהפגנות בקיסריה".

איתי רון, "המקום הכי חם בגיהנום", 7.5

למה לא מגייסים את חסמבה?

"שר הביטחון יואב גלנט הנחה את ראש מפא"ת (המינהל למחקר, פיתוח אמל"ח ותשתית טכנולוגית) דני גולד בשיחה אישית, לפתח נשק מסוג שאף אחד לא מכיר ושכמותו אין בעולם בהתאם לתרחישי הלחימה ברצועת עזה".

אמיר בוחבוט, "וואלה", 12.5

ינון מגל - פטריוט של איש אחד

"איש התקשורת ינון מגל, מגיש 'הפטריוטים' בערוץ 14, העיד כי הוא משוחח באופן קבוע עם נתניהו. מגל גם הדגיש כי לא מדובר בשיחה חברית אלא בשיחה בה ראש הממשלה מתדרך אותו בנושאי אקטואליה ומעיר על תכנים בתוכנית בהגשתו. העובדה כי מגל הוא מתומכיו הבולטים של ראש הממשלה בנימין נתניהו בתקשורת, וכי ערוץ 14 הוא ערוץ תעמולה המסור לקידום נתניהו, הופכת גילוי זה לטריוויאלי, אלא שהוא עומד לכאורה בניגוד להצהרותיו של מגל בפני בית המשפט. לאחרונה תבע מגל את פעיל המחאה משה רדמן, שצייץ כי מגל משרת את נתניהו ומקבל ממנו הוראות. מגל תבע מרדמן פיצוי בסך 225 אלף שקל בטענה שמדובר בשקר. מגל הצהיר בפני בית המשפט כי הוא 'איש תקשורת עצמאי בדעותיו ובהתנהלותו ואינו מקבל מאיש לא תדרכים ולא משימות. בוודאי לא מסביבת ראש הממשלה'".

שוקי טאוסגי, "העין השביעית", 12.5

המטה הכללי של צה"ל נמצא בווינגטון

"מבצעים שעד לפני חודש, חודשיים, היינו עושים בלי לשאול, היום אנחנו חייבים לבקש רשות מארה"ב, אמר לי מקור צבאי, 'האמריקאים למעשה מנהלים את הלחימה הישראלית בעזה. זה נובע מחוסר אמון תהומי שלהם בנתניהו ובאנשיו. אני לא מדבר על רפיח, שזה עניין אסטרטגי. גם פעולות לא בעייתיות, אי אפשר לבצע ללא תיאום מראש'".

יוסי וטר, "הארץ", 10.5

הם הורגים גם עובדי סיוע

מנת להגן על עצמם, כולל השעיית הסיוע, צמצום מספר העובדים בשטח הרצועה, או צמצום חד בהיקף פעילות הסיוע.

"אני לא יכול להסתכן בשליחת עוד עובדי סיוע לעזה משום שאינני יכול לערוב לשלומם", מסר מנהל בכיר מאחד הארגונים שמתחמו הופצץ. עוד אמר כי מצב זה הגביל באופן דרמטי את יכולתו של הארגון לספק סיוע רפואי. "אפשר לבנות מזח ולשלוח משלוחים, אבל ללא סביבת עבודה בטוחה, יהפכו משלוחים אלה ערמה חסרת תועלת ולא יגיעו למי שזקוקים להם".

מחויבות ישראל לדין הבינלאומי מוטלת בספק

דפוס התקיפות, למרות התקשורת בין הארגונים לרשויות הישראליות, מעלה שאלות בדבר מחויבותה של ישראל לדין ההומניטרי הבינלאומי. על מחויבות זו מסתמכות מדינות שונות, בהן בריטניה, בהענקת רישיונות לייצוא נשק לישראל. משמר זכויות האדם טוען, כי ישראל משתמשת בהרעבה ככלי נשק בעזה. כפועל יוצא של המדיניות הישראלית, הכוחות בשטח חוסמים במכוון העברה של מים, מזון ודלק, מחריבים שטחים חקלאיים ושוללים מהאוכלוסייה האזרחית אמצעי קיום חיוניים. ישראל לא השיבה למכתב ששלח משמר זכויות האדם ב-1 במאי, בו ביקש מידע על המתקפות המפורטות במאמר זה.

חוקי המלחמה אוסרים על התקפות נגד אזרחים או יעדים אזרחיים, על התקפות שאינן מבחינות בין אזרחים ללוחמים, ועל התקפות הצפויות לגרום לאזרחים נזק חסר-פרופורציה ביחס לתועלת הצבאית. על הצדדים הלוחמים לנקוט בכל אמצעי הזהירות האפשריים כדי לצמצם את הפגיעה באזרחים, כולל מתן התרעה מפני מתקפות והגנה על אזרחים בשטחי שליטתם. הפרות חמורות של חוקי המלחמה בידי יחידים, בין אם נעשו בכוונת-מכוון או בפזיזות, הן פשעי מלחמה.

משמר זכויות האדם קורא לישראל לפרסם את ממצאי התחקירים הפנימיים שלה על המתקפות שהרגו או פצעו עובדי סיוע, וכן על כל המתקפות שהובילו לפגיעה באזרחים. ההיסטוריה הבעייתית של כוחות הביטחון הישראליים בנוגע לחקירה מהימנה של פשעי מלחמה מדגישה את חשיבותו של ההליך המתנהל בבית הדין הבינלאומי לצדק בעניין הפשעים שביצעו כל הצדדים בסכסוך.

עוד קורא הארגון לבנות בריתה של ישראל – כולל ארה"ב ובריטניה, שסיפקו ככל הנראה חלקים מהחימוש ששימש לפחות באחת המתקפות שהוזכרו לעיל – להשעות את הסיוע הצבאי ואת מכירת הנשק לישראל כל עוד כוחותיה מפריים באופן שיטתי את חוקי המלחמה. ממשלות שמוסיפות לספק נשק לישראל מסתכנות בשותפות בפשעי מלחמה. על מדינות אלה להשתמש בהשפעתן, כולל באמצעות סנקציות ממוקדות, על מנת ללחוץ על ממשלת ישראל לחדול מהפרת הדין הבינלאומי ולאפשר מתן סיוע הומניטרי, לרבות מים, מזון, אוהלים ותרופות, לתושבי עזה.

אסף טלגם

דיווחים מפורטים על כל אחת משמונה התקיפות - באתר משמר זכויות האדם **Human Rights Watch**

כוחות ישראליים תקפו מתחמים ושיירות של ארגוני סיוע הומניטרי בעזה לפחות שמונה פעמים מאז 7 באוקטובר. זאת למרות שארגוני הסיוע הודיעו על מיקומם לגורמים ישראליים כדי להימנע מפגיעה. כך עולה מתחקיר שפרסם "משמר זכויות האדם" בשבוע שעבר (14.5). הכוחות הישראליים לא הזהירו אף לא אחד מארגוני הסיוע לפני שמונה התקיפות, אשר הרגו או פצעו לפחות 31 איש. לפי נתוני האו"ם, יותר מ-250 עובדי סיוע נהרגו בעזה מאז פרוץ המלחמה.

שמונת מקרי התקיפה הנדונים בתחקיר חושפים פגמים יסודיים בשיטות הפעולה, אשר נועדו להגן על עובדי סיוע ולאפשר להם להגיש סיוע מציל חיים בעזה. "הריגת שבעה עובדי 'וורלד סנטרל קיטשן' בידי ישראל היא מזעזעת ומנוגדת לדין הבינלאומי", אמרה בלקיס וויל ממשמר זכויות האדם. "על בנות בריתה של ישראל להבין שהתקפות בהן נהרגים עובדי סיוע מתרחשות שוב ושוב, ושיש לעצור אותן". ההפצצה הישראלית של שיירת 'וורלד סנטרל קיטשן' אינה טעות בודדת, אלא אחת משורה של שמונה תקריות בהן הפציעה ישראל שיירה או מתחם של ארגוני סיוע או סוכנויות ארו"ם למרות שאלה עדכנו גורמים ישראליים באשר למיקומם. בשמונה תקריות אלה הרגו כוחות ישראל לפחות 15 בני אדם, בהן שני ילדים, ופצעו לפחות 16 בני אדם. חמש מהתקריות עלו בתחקיר שערך לאחרונה "ניו יורק טיימס", בו נכללו גם ראיות כמו תקשורת בין ארגוני הסיוע לרשויות הישראליות.

שבע התקיפות האחרות הן:

- התקפה על שיירה של "רופאים ללא גבולות" ב-18 בנובמבר 2023;
- התקפה על מעון אוני"א ב-9 בדצמבר 2023;
- התקפה על מקלט של "רופאים ללא גבולות" ב-8 בינואר 2024;
- התקפה על מעון משותף של "ועדת הצלה בינלאומית" (IRC), ו"סיוע רפואי לפלסטינים" (MAP) ב-18 בינואר 2024;
- התקפה על שיירה של אוני"א ב-5 בפברואר 2024;
- התקפה על מעון של "רופאים ללא גבולות" ב-20 בפברואר 2024;
- התקפה על בית בו שהה עובד מארגון אמריקאי לסיוע לפליטים (Anera) במרס 2024.
- ב-30 באפריל דיווח האו"ם כי 254 עובדי סיוע נהרגו בעזה מאז פרוץ המלחמה. מתוך ההרוגים, 188 השתייכו לאוני"א. ב-13 במאי הופצץ כלי רכב של האו"ם שעשה את דרכו לבית חולים בעזה. בהפצצה נהרג עובד או"ם ועובד נוסף נפצע. לפי אוני"א, 169 מתחמים של הסוכנות נפגעו כתוצאה מהמלחמה ב-369 תקריות שונות, ולפחות 429 עקורים נהרגו בהפצצות על מתחמי אוני"א. לפי האו"ם, כוחות ישראליים ירו לעבר המונים שהתקבצו על מנת לקבל סיוע, והרגו או פצעו מאות מהם. להתקפות אלה "אפקט מצנן" על הניסיונות לספק סיוע מציל חיים בעזה.

הארגונים נאלצים להשעות את הסיוע

בביקור שערכו בקהיר ובצפון סיני, סמוך לגבול עם עזה, נפגשו אנשי משמר זכויות האדם עם נציגים מ-11 ארגוני סיוע וסוכנויות או"ם הפועלים בעזה. הנציגים העידו כי ההתקפות הישראליות על ארגוני סיוע הכריחו אותם לנקוט צעדים על

אוניברסיטת חיפה אסרה קיום הפגנה נגד המלחמה

האוניברסיטה פרופ' אריאל פורת לימין הסטודנטים וביקש מהמשטרה לאשר את המחאה.

בתוך כך, 1,350 מרצים ועובדי סגל מינהלי בכל האוניברסיטאות והמכללות קוראים לסיים מיד את המלחמה בעזה. הקריאה המקוונת פורסמה ביום חמישי (16.5) ומאז מאות צירפו את חתימותיהם. בעצומה נאמר: "אנו קוראים לממשלה לסיים את המלחמה בעזה בהקדם ולדאוג להשבה מיידית של החטופים. השבת החטופים וסיום המלחמה הם הכרח מוסרי ואף עולים בקנה אחד עם האינטרס הישראלי. מלחמה לעולם אינה תכלית בפני עצמה, ולכן בצד ניהולה היה על הממשלה לקבוע חזון אסטרטגי ריאלי למציאות המדינית שאחריה".

מתנה לבעלי ההון: הדואר הופרט

תמורת סכום נמוך מערך קרקעותי

רשות החברות הממשלתיות הודיעה בראשון (19.5) על הבחירה בקבוצת מילגם בהליך ההפרטה של חברת דואר ישראל. מילגם תשלם תמורת הדואר 461 מיליון שקל. ההפרטה מקודמת בתמיכת ההסתדרות, שאף חתמה על הסכמים שאיפשרו פיטורי עובדים רבים. בצד מילגם, נמצאים בקבוצה הרוכשת חברת הביטוח הפניקס, הפניקס גמל והיבואנית הגדולה ליימן שליסל, שבבעלות מוני ליימן וראובן שליסל ומעסיקה יותר מ-500 עובדים.

חברת הפניקס, בבעלות יעקב שחר וישראל קז, היא המשקיעה המוסדית הגדולה בישראל במונחי שווי שוק. היא מנהלת חסכונות פנסיה בשווי של יותר מ-360 מיליארד שקל. עם קבלת האישורים, יעברו מניות המדינה בחברת הדואר לבעלי ההון ותושלם ההפרטה, אותה הובילה יחידת ההפרטות ברשות החברות בליווי בנק ההשקעות רוטשילד.

התשלום של 461 מיליון שקל נמוך במיוחד עבור חברת שהרוויחה ב-2023 סכום של 176 מיליון שקל. יצוין שערך נכסי הנדל"ן של הדואר מוערך ב-640 מיליון שקל. רוב הרווח של הדואר נובע מרווחי הון של בנק הדואר, המנהל כחצי מיליון חשבונות. לאחר סגירת עשרות סניפים, בייחוד בשכונות ובפריפריה, נותרו בדואר 3,850 עובדים. על פי ההסכמים שחתמה ההסתדרות, מבלי שעובדי הדואר נתנו את דעתם לכך, לבעלים החדש שמורה הזכות להוציא לפרישה מוקדמת עוד כ-500 מהם בשנים הקרובות.

בחודש אפריל פנתה האגודה לזכויות האזרח יחד עם הקליניקה לזכויות אדם בהליך האזרחי באוניברסיטת חיפה לרשות החברות הממשלתיות, ליועצת המשפטית לממשלה וליו"ר ועדת הכלכלה, בדרישה לעצור את הפרטת דואר ישראל, ולהבטיח את זכויות האדם של מקבלי השירותים במסגרת ההפרטה ובהפעלת השירות בעתיד.

בפנייה טענה עו"ד משכית בנדל כי ההפרטה מלאה של השירותים, ובפרט שירותי בנק הדואר, במתכונת המתוכננת, תגרום פגיעה קשה בזכויות תושבי ישראל, ובפרט מי שחיים בעוני ותושבי הפריפריה. לחלק ניכר ביותר ממי שמקבלים קצבאות ביטוח לאומי אין כל אפשרות לקבל שירותים פיננסיים דיגיטליים ואין להם כרטיסי אשראי, ורובם מקבלים את גמלתם במזומן בסניפי בנק הדואר. לאחר ההפרטה עלולה אוכלוסייה זו למצוא עצמה ללא אפשרות נגישה למשוך את גמלאות הקיום. זאת בעקבות שינויים במיקומם של סניפי הדואר, סגירת חלקם, היעדר החובה לפתיחתם ועוד. אך הפנייה הושבה ריקם.

הנהלת אוניברסיטת חיפה אסרה בראשון (19.5) על תא הסטודנטים של חד"ש להפגין בקריאה לעצור את המלחמה ברצועת עזה ולקדם עסקה לשחרור חטופים. פעילי חד"ש בקמפוס פנו לפני כשבועיים לדיקנט האוניברסיטה בבקשה להפגין בשטח הקמפוס. ההפגנה אמורה הייתה להתקיים בשני (20.5) בשעות הצהריים ליד בית הסטודנט.

בטרם הוטל האיסור, עמדה הנהלת האוניברסיטה בקשר עם תא חד"ש. היא ביקשה שיעבירו אליה את רשימת הסיסמאות שייכתבו בשלטים ואת הקריאות האמורות להישמע. אלה כללו בין היתר את הקריאות: "הפסיקו את המלחמה", "עסקה עכשיו", "הנכבה ממשיכה" ו"במלחמה אין מנצחים".

בראשון, ולאחר שחולקו ברחבי הקמפוס כרוזים הקוראים להשתתף בהפגנה, נסוגה ההנהלה מהמו"מ והודיעה למארגנים כי בכוונתה לדחות את בקשתם.

בהזמנה לעצרת שחולקה בקרב הסטודנטים נכתב: "בעוד הדיכוי נמשך נגד האוכלוסייה הערבית, אי אפשר לעמוד מהצד מול המראות הטראגיים ברצועת עזה. זאת, כאשר עליית הפשיזם מהווה סכנה אמיתית גם לערבים וגם ליהודים; כאשר כוחות הימין שנענים על מדיניות אחת ויחידה שמטרתה לפגוע במה שנשאר משרידיה של הדמוקרטיה. אנו קוראים לסטודנטים ולסטודנטיות, למרצים ולמרצות, להצטרף לעצרת שמתנגדת לנכבה המתמשכת ולהרים קול נגד המלחמה ולמען הצדק והשלום".

עוד הדגישו בהזמנה: "ניסיון ההשתקה לא ימנע מאתנו לספר על הדיכוי שסובל העם הפלסטיני. לא נוזז מעמדותינו הצודקות והאיתנות. נמשיך במאבקנו, יחד עם הכוחות הדמוקרטיים האמיצים בחברה הישראלית, למען סיום המלחמה. הניסיון לשלוח את הסטודנטים שלנו לוועדות ציות בתחילת המלחמה לא עבד. לא ירתיעו אותנו מלמסור את בשורת השלום, השוויון, סיום המלחמה והכיבוש וההכרה בעוול ההיסטורי של העם הפלסטיני".

יצוין, שבתחילת מאי סירבה המשטרה לאשר עצרת דומה לציון יום הנכבה באוניברסיטת תל אביב. הסירוב ניתן על אף שהעצרת מתקיימת מידי שנה ב-12 השנים האחרונות. לאחר פנייה לבג"ץ, נסוגה המשטרה והעצרת התקיימה תחת הגבלות, בהן איסור הנפת דגל פלסטיני. בתל-אביב, בניגוד לעמדת ההנהלה באוניברסיטת חיפה, התייצב נשיא

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת" 26205 תל-אביב 6426102

ארגון המורים והסתדרות המורים שותקים

רדיפת המורים הפלסטינים בצל המלחמה

המורה סברין מסארווה שהושעתה השבוע (צילום מסך: כאן 11)

משרד החינוך משתף פעולה עם מסע הרדיפה וזימן את סברין לשימוע ללא שום עילה. אם נסכין כעת לרדיפה הזו אנחנו נהיה הבאים בתור" נכתב שם.

רדיפתם של מורים ערבים ופעילי שמאל התעצמה מאז ה-7 באוקטובר. מעקב מקארטיסטי אחר תגובות של מורים ערבים ברשתות החברתיות, ונבירה בהתבטאויות עבר שלהם, הביאו לגל השעיות ושימועים עליו כבר דווח בעבר ב"זו הדרך". גם בציבור היהודי מורים שהתבטאו כנגד המלחמה זכו לרדיפה תקשורתית ומשטרתית. מפורסם במיוחד המקרה של ד"ר מאיר ברוכין, שאף הואשם בהאשמת שווא של "גילוי החלטה לבגוד". במקביל מקודמת בכנסת הצעת חוק פאשיסטית של חה"כ עמית הלוי (הליכוד) הקוראת לפיקוח שב"כ על מורים.

פגיעה בזכויותיה של המורה

בנוגע להצעת החוק של הלוי החלו לאחרונה, באיחור ובשפה רפה, הסתדרות וארגון המורים נזכרו להביע את עמדתם המתנגדת להצעה. אולם בכל הנוגע לרדיפה הפוליטית הקונקרטית של מורים, שמרו עד כה שני האיגודים המקצועיים של המורים על שתיקה בהקשר לפרשת הרדיפה האחרונה, מבלי להגיד כל אמירה עקרונית בנוגע אליה. לעומתם, הוציאה סיעת חד"ש בהסתדרות המורים הודעה בה היא מביעה את תמיכתה במסארווה, ומגנה את ההחלטה לזמנה לשימוע: "אנו רואים בהחלטה זו פגיעה בזכותו של המורה להביע את דעתו ולעמוד לצד הציבור שלו בעת מאבקו". עוד נאמר בהודעה כי צעד זה הוא עוד חלק מתוך מהלך רחב יותר, שהוגדר על ידי הסיעה כ"מדיניות הפחדה המונחגת נגדנו מאז פרוץ המלחמה בעזה, שמטרתה למחוק את הזהות הפלסטינית שלנו ואת השתייכותנו הלאומית".

מסארווה עצמה הגיבה לעליהם כנגדה בראיון לכאן 11 ב-23 במאי ואמרה: "אני בתור מחנכת, לאחר ה-7 באוקטובר סיפרתי לתלמידים שלי על העשייה שלי בשמירה על סולידריות של יהודים וערבים. אני עסוקה בעשייה, ויש אנשים שעסוקים בכעס ולחפש מי עוד נגדם. אני לא שם. אני עסוקה בעשייה, ואמשיך לעשות אותה בכל מקום שמבקש את העשייה הזאת".

אדם אלי

רדיפתם של המורים הפלסטינים אזרחי ישראל, שכפי שדווח כאן בעבר נמצאת בעלייה מתמדת מפתחתה של מלחמת עזה, התחדשה בשבוע שעבר עם מתקפה פאשיסטית נגד המחנכת סברין מסארווה מטייבה. מסארווה, מחנכת ומורה לערבית בחטיבת הביניים "ראשונים" בגני תקווה, זומנה לשימוע במשרד החינוך והושעתה מעבודתה, לאחר שהורים ותלמידים מבית הספר זיהו אותה בתמונות לוקחת חלק בצעדת השיבה שיצאה ב-14 במאי משפרעם לכיוון הכפרים העקורים הושה ואל-קאסיר.

לאחר פרסום התמונות וזיהויה של מסארווה, פניות של הורים החלו לזרום לביה"ס. מנהלת חטיבת הביניים, עינת לביא, הוציאה הודעה שאומרת כי: "ראיתי את התמונה. לא פשוט עבורנו לראות אותה היום, בעיצומה של מלחמה. אני מציינת שבכל שיעורי החינוך, כולל אלו שמורכבים עבור סברין בתכנים, היא תמיד עושה כפי שמצופה מאשת חינוך בבית ספר ממלכתי". למרות הדברים, הבהירה המנהלת כי היא מתייעצת עם הפיקוח, וכי המורה לא תגיע לבית הספר עד לשימוע עם הפיקוח המחוזי.

מסר דומה העבירה גם עיריית גני תקווה, שפרסמה כי: "העברנו את התכנים לפיקוח ולמשרד החינוך לבירור מעמיק ולהמשך טיפול של המעסיק הישיר שלה. המורה לא תגיע לבית הספר עד להודעה חדשה. נמשיך לפעול בצורה מקצועית ועניינית השומרת על צביונה של מדינת ישראל, יהודית ודמוקרטית". מחוז מרכז של משרד החינוך הגיב לאירוע באומרו כי: "המשרד רואה את האירוע בחומרה רבה. התנהלות המורה מנוגדת לכללי האתיקה המקצועית המצופים מאיש חינוך. בשלב זה, המורה לא תחזור ללמד בבית הספר עד לסיום הליך הבירור שמתקיים במסגרת המשפטית של המשרד". אווירת העלייה, שכמובן לובתה בידי המסיתים וציידים המכשפות המקצועיים המוכרים, תרמה לכך שב-16 במאי הגיעו עשרות בני נוער מוסתים ומשולהבים לחצר חטיבת הביניים "ראשונים" למה שהגדירו כהפגנת נגד מסארווה, שלוותה כמובן בשלל שירים גזעניים.

ניסיון לדכא את הזהות הפלסטינית

מנגד, כבר למחרת מחול השדים סביבה, הוציאה קבוצה של עשרות אנשי חינוך, פעילי שלום ואנשי שמאל יהודים וערבים מכתב למנהלת חטיבת הביניים "ראשונים", ובו הביעו את תמיכתם במסארווה. במכתב נאמר בין היתר כי: "ברור לנו שאת יודעת, ואנו יודעים ויודעות שסברין לא עשתה דבר שהוא בלתי חוקי או בלתי מוסרי, בכך שהשתתפה בצעדה לציון יום האסון של בני עמא. הניסיון להפוך מחאות לא אלימות ודגלי פלסטין למוקצים, הוא אנטי-דמוקרטי במהותו. הוא ניסיון של דיכוי הזהות הפלסטינית. אנו, בני ובנות שני העמים יודעים היטב לאן מוביל דיכוי הזהות הלאומית של אדם והשוואתה ל'איום על האומה' – לא ייתכן שנעשה דבר כזה בעצמנו".

במקביל, עצומה ציבורית שהופנתה למשרד החינוך ודרשה ממנו לחזור בו מהשימוע ולהתנצל בפני מסארווה אספה קרוב ל-2,500 חתימות. "המורה והמחנכת המסורה סברין מסארווה [...] מצויה תחת מתקפה מתוזמנת של גורמי ימין קיצוני הקוראים לפיטוריה עקב השתתפותה בצעדה חוקית המתואמת עם המשטרה לציון יון הנכבה. למרבה הבושה

למען העתיד, להכיר בנכבה המתמשכת

החמאס. לא הצלחתי למצוא מידע לגבי הגורל של נבילה או משפחתה. האסון אותו תיארה נבילה הוא אסונם של מאות אלפים בעזה. אבל מעבר לכך, האסון שלה הוא חלק מהנכבה המתמשכת של העם הפלסטיני. מראות של הרס וחורבן ב-2023/2024 הם אותם מראות ההרס של הכפרים ב-1948. המראות של מאות אלפי פליטים ועקורים בעקבות פעולות הצבא הישראלי דומים להפליא למראות של פליטים ב-1948. רבים שואלים אותי, למה אתם מתעקשים לקיים את טקס הנכבה דווקא בזמן המלחמה. תשובתי לכך היא ברורה: ללא הכרה בנכבה, ללא הבנה כי התהליך ההיסטורי של הנישול והעליונות היהודית במרחב ממשיך בעוצמה גם בימים אלה, ללא הבנה כי הנכבה המתמשכת של העם הפלסטיני תסתיים רק כאשר לעם הפלסטיני, כמו לכל העמים, תישמר להגדרה עצמית במדינה עצמאית - לא יהיה למקום הזה עתיד והקיצוניים ימשיכו לשלוט.

מגיל צעיר אני מודע לנכבה של העם הפלסטיני. אני יודע שעיר מגורי, תל-אביב, בנויה על חורבות של כפרים פלסטיניים; כי באוניברסיטת תל אביב אני נמצא על חורבות הכפר הפלסטיני שיח' מונים; כי בנוסעי ליד שכונת היוקרה פארק צמרת אני נמצא על חורבות הכפר ג'מוסין; וכי בצומת הרחובות ארלוזורוב ואבן גבירול אני עומד על חורבות הכפר הפלסטיני סומייל. במהלך השנים קראתי עוד על הכפרים הללו ונחשפתי לתיאורי הגירוש והנישול של התושבים בידי חיילי הצבא. הבנה זו מגיל צעיר עזרה לי להגיע להיכן שאני נמצא היום: פעיל יחד עם חברים יקרים, ערבים ויהודים, כדי ליצור עתיד טוב יותר, עתיד של שלום ושוויון. אנו יודעים לדבר בסובלנות על זוועות העבר, ובה בעת לדמיין יחד את המרחב המשותף בו אנו רוצים לחיות.

הכוח של הסטודנטים ברור מתמיד

רק כמה עשרות קילומטרים מכאן נהרגו אלפים; מאות אלפים חיים כפליטים; הרס וחורבן של תרבות ושל שכונות וערים. הציבור הישראלי ברובו מסרב להקשיב. המנהיגים ממשתיים להתעלם מהאסון או אף להצדיקו. התפקיד שלנו, סטודנטים פלסטינים אזרחי ישראל וסטודנטים יהודים דמוקרטים חשוב מאי פעם. אנו רואים היום כמה חזק כוחם של סטודנטים. מחאת הסטודנטים בארה"ב הצליחה להשפיע על דעת הקהל שם ונשיא ארה"ב הודיע על עיכוב משלוחי נשק לישראל. גדל מספר מדינות הקוראות להכרה במדינת פלסטין. הלחץ הבינלאומי על ישראל גובר. סטודנטים ברחבי העולם תרמו תרומה חשובה לכך. התנאים של פעילות סטודנטים בישראל קשים במיוחד. אבל אסור לנו לשתוק. עלינו לפעול בכל כוחנו כדי להפסיק את האסון ולעצור את הנכבה המתמשכת.

אני מאחל לנו שבשנה הבאה נקיים כאן, בקמפוס ת"א, את טקס הנכבה ה-13 בנסיבות קלות יותר; שנבנה פה תנועת סטודנטים גדולה, יהודית-ערבית משותפת, שתפעל בכל כוחה למען עתיד טוב יותר וצודק יותר. ניסיונות המשטר להשתק ולהפחיד לא יכניעו אותנו.

אנחנו העתיד אנחנו התקווה, לא נחדל לפעול עד שנעצור את האסון ונבטיח עתיד טוב יותר לכולנו.

דויד מרגלית

מתוך דברים בטקס יום הנכבה שנערך ב-15.5
ברחבת הכניסה לאוניברסיטת ת"א

אתחיל את דברי בקטע מעדות שמסרה נבילה מיקדאד לארגון 'בצלם' ב-16 במרס. נבילה (39) היא אם לחמישה מהעיר עזה, שהייתה כלואה בישראל 46 יום:

"ב-7.10.23 בבוקר התחילו הפצצות מסיביות של ישראל על השכונה שלנו, אל-מוח'אבאראת, בעיר עזה. ההפצצות על השכונה שלנו הפכו לאינטנסיביות יותר, כבר לא היו חשמל או מים זורמים. עברנו ממקום למקום במשך תקופה ארוכה. בתחילת דצמבר הגענו לבית ספר ממשלתי בשכונת א-שיח' רדוואן. בערך שעתיים אחרי שהגענו לבית הספר, אחי איהב חזר לבית שלו לקחת כמה דברים יחד עם אחד הבנים שלו ושני אחיינים שלנו. כשהם עברו ברחוב הם נהרגו מאש חיילים. שבוע לאחר מכן אח נוסף שלי, האני, נהרג מירי של הצבא. מאז המצב הנפשי שלי רק מידרדר.

"ב-24 בדצמבר הגיעו כוחות הצבא הישראלי לבית הספר. הדחפורים הרסו את הגדרות. חיילים נכנסו פנימה וכרזו לנו ברמקולים לצאת מהבניין. החזקתי את היד של בני, אדם, בן החמש. הוא לא הפסיק לבכות כי היה לו גם קלקול קיבה והוא סבל מכאבים. פתאום אחד החיילים הורה לי לעזוב את היד של אדם ולהעביר אותו לאחתו. לקחו אותי לחוקר שהתחיל לשאול אותי, מה עשיתי ב-7 באוקטובר ואם אכלתי ממתקים באותו יום. הוא אמר שאם אני לא אעזור לו להשיג מידע, הצבא ייקח אותי ולא אראה את הבן הקטן שלי.

"החיילים הובילו אותי לג'יפ, כיסו לי את העיניים עם בד וקשרו לי את הידיים מלפנים עם אזיקונים. העלו אותי עם עוד כמה נשים לג'יפ והתחלנו לנסוע. הוציאו אותי ועוד כמה נשים החוצה לחצר עם ידיים קשורות ועיניים מכוסות והשאירו אותנו ככה. בחוץ היה מאוד קר. הם צעקו עלינו וצחקו כשראו שאנחנו סובלות. הם הכניסו אותנו לכלוב שהיה בו רק מזרן קטן ושמיכה דקה שלא הספיקה לכולנו. ביקשנו מהחיילים עוד שמיכות, אבל הם סרבו לתת. נשארנו שם ככה שמונה ימים, כמעט בלי אוכל.

"לאחר מכן, לקחו אותנו לבית סוהר והכניסו אותי לחדר חקירות. שם שאל אותי קצין שב"כ על בעלי, על ילדי ועל האחים שלי. הוא שאל אם אני יודעת איפה מנהרות החמאס. כשענית שאני לא יודעת, הוא שאל למה עצרו אותי. אמרתי לו שאני לא יודעת ושישאל את הצבא. יצאתי מהחקירה והחזירו אותי לכלוב. לא ישנתי בלילות וכל הזמן רק חשבתי על בעלי ועל הילדים. אפילו לא ידעתי אם הם בחיים.

"לבסוף מנהל הכלא שיחרר אותנו. מאז אני נמצאת עם עוד כמה נשים שהיו איתי במעצר בבית ספר בשכונת א-סועודי בעיר רפיח. רק לאחר כמה ימים הצלחתי ליצור קשר עם בעלי והילדים. נודע לי שהם נמצאים במרכז עקורים של אונר"א במחנה א-שאטי בצפון הרצועה. בעלי סיפר שהחיים שלהם שם קשים ושהם לא מצליחים להשיג אוכל או שתייה ושבוקשי אפשר להשיג קמח.

"גם כאן אין מספיק אוכל ושתייה. אני עדיין מרגישה שאני בכלא. ההרגשה הזאת רודפת אותי גם בלילה. אני כל הזמן בוכה, במיוחד באיפטאר. זאת הייתה פעם ראשונה שאני נמצאת רחוק מבעלי ומהילדים ושנחנו לא מתאספים עם כל בני המשפחה כמו שנהוג בחודש רמדאן. נודע לי גם שהבית שלנו בכלל הופצץ ונהרס לגמרי."

סיפור של רבנות

העדות של נבילה ניתנה באמצע חודש מרס, מאז פלש הצבא הישראלי לרפיח במטרה להכשיל עסקת חטופים מול

קמפוס אוניברסיטת ייל (צילום: אוניברסיטת ייל)

המוסד היוקרתי מקדם ג'נטריפיקציה אוניברסיטה שיש לה עיר - המקרה של ייל

ולמחקריהם ומותיר מאחור את שירותי הרפואה הבסיסיים לקהילה. הם מתייחסים אלינו כמו לחיות במעבדה. זאת אוניברסיטה שיש לה עיר, ואנחנו, התושבים, אריסים מודרניים שלה", מסכמת מרלין.

דה ז'ה וו: נווה שאנן

לפני שנפרדתי מחברתי, ביקשתי שתוריד אותי במרכז שכונת מגוריה כדי שאוכל להסתובב ולהתרשם. "אתה בטוח שאתה רוצה? שמור על עצמך. תתקשר אלי כשתגיע לתחנת הרכבת במרכז העיר", אמרה לי בטון אימהי. בסיום הסיור בשכונה הייתה לי תחושת דה ז'ה וו. יש בשכונה משהו שמאוד מזכיר את אזור התחנה המרכזית הישנה בתל-אביב - שכונת נווה שאנן. כשיוצאים מהשכונה וצועדים ברגל חמש דקות בלבד - מגיעים למרכז העיר, שם שוכנים המבנים והגנים המרשימים של אוניברסיטת ייל. כאן הכל יפה ומסודר, וכצפוי גם צבע העור של האנשים באזור זה הוא בדך כלל לבן.

ג'מאל, חבר שלי שנולד וגדל בנוי הייבן אך עבר לגור באירופה, סיפר לי שהחיים בעיר זו הפכו בלתי נסבלים: "ישנו מחסור גדול במגורים ובעבודה לדור הצעיר. לא היה לי היכן לגור ולא רציתי להיות הומלס. אני לא רוצה להידרדר לפשע. לכן היגרתי למקום בטוח יותר. אך לא כולם יכולים לעשות זאת. רבים מבני המשפחה שלי נשארו שם".

ג'מאל מצפה שהקהילה היהודית הוותיקה בנוי הייבן, שעם בניה גדל, תתמוך בקהילה האפרו-אמריקאית בעיר ולא תצדד ביזמים ובג'נטריפיקטורים. הוא מספר כי לאחרונה גם ישראלים מגלים את העיר השוכנת במיקום מרכזי. המסר שלו לישראלים: "אם אתה או חברים שלך רוצים לקנות כאן נכס, שיהיה לכם לבריאות. אך בבקשה, אל תקנו נכס כפיסת נדל"ן. אל תשאירו אותו ריק ואל תשכירו אותו במחיר מופקע. בבקשה, בואו והכירו את הקהילה ואת המורכבות שלה. גורו כאן, תהיו חלק מאיתנו ונצמח יחד. תירמו בעבודתכם לטובת האוכלוסייה. אל תהיו בצד של הרעים, של המנשלים, כי זה בסוף יתפוצץ על כולנו".

ליאור קיי אבישי

העיר ניו הייבן שבמדינת קונטיקט שוכנת בחוף המזרחי, באמצע הדרך בין ניו יורק לבוסטון. זו עיר תעשייתית ותיקה שרוב בוחריה מצביעים למפלגה הדמוקרטית. כמעט כולם פועלים ממעמד בינוני נמוך, ליברלים ומתקדמים. חלקם הגדול של התושבים הם אפרו-אמריקאים ולטינים. ישנה גם קהילה יהודית ותיקה ואמידה יחסית. בנוי הייבן נמצא מוסד אקדמי ותיק ויוקרתי: אוניברסיטת ייל.

יש לי חברים ותיקים בקהילה האפרו-אמריקאית בעיר. אחת מהן היא מרלין (77), פעילה לזכויות האפרו-אמריקאים בעיר במשך עשרות שנים. לאחרונה התנדבה מרלין לקחת אותי לסיור בן ארבע שעות ברכבה הפרטי. במהלך הסיור ובהפסקות הקפה שמעתי את סיפורה של העיר בעיניה של מרלין.

בנוי הייבן, כמו בכל סיפור של ג'נטריפיקציה, יש משבר כלכלי חברתי גדול, ואחוזי האלימות והרצח מרקיעי שחקים. כמו בכל סיפור של דחיקת רגליה של אוכלוסייה מקומית ותיקה אך ענייה (ג'נטריפיקציה), ישנם יזמים המרוויחים מהמצב. היום המרכזי במקרה זה הוא אוניברסיטת ייל. "המוסד האקדמי אינו פועל זה מכבר לתועלת התושבים האפרו-אמריקאים. במיוחד נפגעים ממנו אלה שגרים בעיר ונמחצים עקב יוקר המחיה", מספרת מרלין.

האוניברסיטה כעסק נדל"ן

המוסד היוקרתי הפרטי קונה בזול נכסים ולמעשה משתלט על חלק גדול של שטחים שהיו אמורים לשמש למגורים. במקרה הטוב משכירה האוניברסיטה את המבנים למגורי סטודנטים. במקרה הרע נותרים בבניינים מאות ואפילו אלפי דירות רפאים בתור השקעה בנדל"ן.

נזק נוסף נגרם מאחר שהאוניברסיטה היוקרתית מוגדרת ארגון לתועלת הציבור, ולכן המיסים שהיא משלמת לעירייה נמוכים. עקב כך נטל המיסוי נופל בעיקר על תושבי העיר הוותיקים והעניים, שהם ברובם לטינים ואפרו-אמריקאים.

מרלין מספרת שבית החולים האוניברסיטאי, אשר ייל מתגאה בו כנותן שירותי רפואה לתושבים, הוא ברמה נמוכה. "בית החולים מעניק עדיפות עליונה לצרכים של הסטודנטים

שנה למלחמה ההרסנית בסודאן

דובר המפלגה הקומוניסטית הסודנית פתחי אל-פאדל (צילום: "אל-מידאן")

הסודאנים הפתיעו את כולם בסרבם לקבל תנאים אלה וכפו שינוי בתוכניות.

שני הצדדים הנצים מסתמכים יותר ויותר על לוחמים זרים. שכירי חרב רבים מצטרפים למיליציה "כוחות התגובה המהירה", בעוד שטרוריסטים אסלאמיסטיים לוחמים לצד צבא סודאן. תוצאת מלחמה קטסטרופלית זו, אפילו אם תוצג כניצחון בידי אחד הצדדים, רק תחריף את הסבל של העם ותאיץ את הידרדרותה של סודאן.

היזמות האזורית והבינלאומיות נעדרות חזון או תוכנית ברורה שתוביל להפסקת אש ולהסכם שלום קבוע. ניסיונות קודמים של גורמים בינלאומיים לתווך בין הצדדים ולהשיב את הדמוקרטיה לסודאן הניבו תוצאות דלות וקצרות-מועד. המאמצים הכושלים של הקהילה הבינלאומית מעידים כי לא ניתן לפתור את המשבר מבלי להתמודד עם יסודותיו. העם הסודאני, כולל הכוחות הדמוקרטיים והפטריוטיים שבו, מקבל ברובו בכרכה כל מאמץ להגיש סיוע הומניטרי ולהשכין שלום. אך העם הסודאני מתנגד לכינון גופים פוליטיים לא-ייצוגיים.

המלחמה משרתת את האינטרס של המשטר הישן

המלחמה שינתה את מאזן הכוחות בסודאן. כוחות השינוי, בהם המפלגה הקומוניסטית הסודאנית, איגודי העובדים וועדי ההתנגדות העממיים, מתאוששים ובונים בהדרגה את כוחם. גורמים אלה כבר תורמים כיום להקל את סבלם של האזרחים בתנאי המלחמה ולהגיש סיוע רפואי ככל שניתן. בתקופה האחרונה, עורכות המפלגה הקומוניסטית והוועדות העממיות פגישות במטרה לגבש חזית פוליטית דמוקרטית מאוחדת.

המלחמה משרתת את האינטרס של המשטר הישן לדכא את המהפכה ולהשיב את האחים המוסלמים לשלטון תחת שם שונה. הכוחות הדמוקרטיים והפטריוטיים, בהם המפלגה הקומוניסטית, מנסים לעצור את המלחמה ולהשיב את המהפכה לנתיבה. הם שמו להם למטרה לסיים את המלחמה, לסלק מהפוליטיקה את הצבא ואת המיליציה "כוחות ההתערבות המהירים", ולפרק את כל המיליציות ואת ארגוני האחים המוסלמים הפועלים בשורות הצבא.

צעדים אלה יאפשרו הקמת צבא לאומי מאוחד שיפעל תחת סמכותה של ממשלה אזרחית נבחרת. נודעת חשיבות עליונה להעמדה לדין של האחראים לפשעי מלחמה ולפשעים נגד האנושות, כדי להבטיח צדק לקורבנות. השגת יעדים אלה תאפשר לחדש את המהפכה העממית הסודאנית ולכונן במדינה שלטון אזרחי ודמוקרטי.

פתחי אל-פדל, ח'רטום

המאמר פורסם במקור בעיתון הקומוניסטי הבריטי "מורנינג סטאר"

ב-15 באפריל מלאה שנה למלחמה ההרסנית המשתוללת בסודאן ללא סימן באופק לסיומה. כל יום שעובר מעמיק את סבלו ארוך השנים של העם הסודאני. בשבועות האחרונים חלה הסלמה כאלמות כתוצאה מהצטיידות שני הצדדים בנשק מתקדם יותר שסיפקו להם בעלי בריתם.

החונטה הצבאית בראשות בורהאן הצטיידה בכטב"מים מתקדמים מתוצרת איראן ובטנקים, תותחים ומסוקים שסיפקה לה טורקיה. יריביה ממיליצית "כוחות התגובה המהירים" נתמכים בידי רוסיה ומדינת איחוד האמירויות, המשגרות סיוע צבאי דרך צ'אד והרפובליקה המרכז אפריקאית. שורותיה של המיליציה מתרחבות באמצעות קליטת מגויסים חדשים ממאלי וניז'ר וכן לוחמים הנאמנים לגנרל הלוכי ח'ליפה חפתר.

המעורבות הצבאית הגלויה הובילה להחרפה מסוכנת בסכסוך: מלחמה באמצעות שליח (פרוקסי) בין אינטרסים זרים יריבים, מעל ראשו של העם הסודאני. להשלכותיה של המלחמה ממדים חמורים: לפי האו"ם, נכון לפברואר 2024 נהרגו בין 13 ל-15 אלף סודאנים. נוסף עליהם, במחוז אל-גזירה נרצחו באכזריות עשרות אלפים, אך לאיש אין אומדן של מספר הקורבנות.

מערכת הבריאות הושבתה כליל

מספר הפצועים מאז אפריל 2023 מתקרב ל-100 אלף. אין נתונים ברורים על מספר המתים במגפות שפרצו מאז תחילת המלחמה, בהן כולרה. מערכת הבריאות הסודאנית, המוגבלת ממילא, הושבתה כליל לאחר ש-70% מבתי החולים והמרפאות נהרסו בלחימה. באזורי הלחימה התפשט רעב כבד: אזרחים שעולה בידיהם לאכול ארוחה אחת ביום נחשבים בני מזל.

כ-10 מיליון איש נעקרו מבתיהם. רבים מהם מבקשים מקלט אצל שכנותיה של סודאן – אך גם שם המצב אינו יציב או בטוח. הסהר האדום הסודאני הודיע כי יותר מ-4,000 נשים צעירות נפלו קורבן לאלמות מינית, ויותר מ-170 נשים מוחזקות כשפחות מין בידי המיליציה "כוחות התגובה המהירים" בבירה ח'רטום לבדה. הפגיעה בכלכלה כתוצאה מהחרמת רכוש, מהרס מפעלים וממעשי שוד אלימים נאמדת ב-7 מיליארד דולר.

מהנתונים הקיימים עולה, כי המיליציה "כוחות התגובה המהירים" אחראית למרבית הפשעים – בעיקר מעשי הטבח ההמוניים והאלמות המינית. אך עובדה זו אינה פוטרת את הצבא ובעלי בריתו מהמיליציות המזוהות עם האחים המוסלמים מאחוריות לחלקם בזוועות. הפשעים שביצעו שני הצדדים מוגדרים בידי האו"ם וארגוני זכויות אדם כפשעים נגד האנושות, פשעי מלחמה ורצח-עם.

כישלונה של הקהילה הבינלאומית

בהינתן נסיבות אלה, קשה לחזות הפסקת אש או אפילו רגיעה בלחימה בעתיד הקרוב. הקהילה הבינלאומית – כולל האו"ם, האיחוד האירופי והאיחוד האפריקאי – כשלה בניסיון להגיע להפסקת אש. חשוב לציין כי כוחות אזוריים ובינלאומיים מיאנו לתמוך במהפכה העממית שהתחוללה בסודאן בדצמבר 2018. תחת זאת, הם תמכו ב"מפת הדרכים" של האיחוד האפריקאי שהציעה לשלב גורמים מהמשטר הישן של עומר אל-בשיר בממשלה החדשה, ואפילו להעניק השפעה ולגיטימציה לכוחות ימין קיצוני. אך ההמונים

טבח כפר קאסם, מוות באום אל-חיראן, רועים פלסטינים בבקעה

חמש המלצות לפסטיבל דוקאביב

מוות באום אל-חיראן

פינויו של הכפר הערבי-כדואי אום אל-חיראן בשנת 2017 הסתיים במוותם של שניים: תושב הכפר יעקוב אבו אלקיעאן, מורה בכית ספר באזור, וארו עמדי לוי, שוטר שהשתתף בפינוי. הסרט "מוות באום אל-חיראן" (ישראל 2024, 90 דקות) של הבמאי דורון ג'רסי פורש את מהלך האירועים החל בסיפורו של הכפר הלא-מוכר והמאבק נגד הפינוי, דרך ליל האירוע, ועד חקירת מח"ש ומסקנותיה העלובות. בהקרנה ביום שלישי (28.5) ישתתף היוצר.

פרידה

הסרט "פרידה" (ארה"ב ומקסיקו 2023, 87 דקות) מציב במרכזו את הציירת הקומוניסטית הנודעת פרידה קאלו. הסרט בכימיה של קלרה גוטרייז מבוסס על מילותיה, על ציטוטי מכתביה, על יומנה המאיר, על ראיונות איתה ועל מאמרים שפרסמה. הצלילה בגוף ראשון אל התפתחותה האישית והמקצועית קושרת בין תחנות משמעותיות בחייה: תאונת הדרכים ששינתה את גופה; המהפכה המקסיקנית שנתנה לה השראה; יחסיה עם האמן ובן זוגה לחיים דייגו ריברה ועם המהפכן הרוסי לאון טרוצקי שגלה למקסיקו; תאוותיה המיניות המגוונות; והאופן בו האמנות שימשה כהצהרת העצמאות האולטימטיבית שלה. "פרידה" מלהטט בין קטעי ארכיון נדירים לבין אנימציה, המעוררת לחיים את עבודותיה ומאפשרת להיטמע בצבעים ובסצנות הדרמטיות שהציירת משכה במכחולה. הסרט זכה בפרס העריכה בפסטיבל סאנדנס.

שומר הרועים

בלב הסרט "שומר הרועים" (ישראל 2024, 69 דקות) של הבימאית הדרה אורן - קהילות רועים בדואיות-פלסטיניות המתגוררות במרחבים של בקעת הירדן שתחת כיבוש ישראלי. המשפחות נאלצות לשרוד בתנאים קשים מאוד ולהתמודד עם לחצים ואיומים מצד הצבא ומצד המתנחלים. את הקהילות מלווים פעילי זכויות אדם ישראלים.

יוסי אבו

שבוע עיר / לריסה ביכלר

ניו אוגנדה / דב נמלים

עברתי ליד שלושה ג'אנקים באלנבי מתגודדים מצטעפים שמעתי אחת מהם אומרת המקום שלנו זה ישראל זה לא עוצר מלכת זרקתי לאוויר המקום שלנו זה אוגנדה זה מתוכם השיבו פה אחד 66.66% אמאשך אוגנדה לא עצרתי מלכת

פסטיבל הסרטים התיעודיים דוקאביב יערך בפעם ה-26 בתל אביב החל ביום חמישי (23.5) ועד יום שישי הבא (1.6). הפסטיבל יכלול הקרנות של עשרות סרטים זוכי פרסים בינלאומיים, בכורות עולמיות, תוכנית מחווה, אורחים מחו"ל, מפגשי יוצרים, מסלולים תחרותיים, פרסים יוקרתיים וכן את התחרות על הזכות לייצג את ישראל בדרך לאוסקר. כמדי שנה, יערכו במסגרת הפסטיבל אירועים מיוחדים במסגרת שיתופי הפעולה שלו עם מוסדות תרבות שונים בעיר. במסגרתם, יוקרנו כמה מהסרטים הטובים והמסקרנים ביותר ברחבי ת"א-יפו.

מתוך שפע הסרטים מישראל ומהעולם, ממליצה מערכת "זו הדרך" על ארבע הפקות מקומיות ועל אמריקאית-מקסיקנית אחת.

דגל שחור

"דגל שחור" (ישראל 2024, 72 דקות) של הבמאית אילת הלר צולל לטבח כפר קאסם באוקטובר 1956 בו 47 אזרחים ערבים-פלסטינים נורו למוות בידי שוטרי משמר הגבול. דרך שלושה ממדים סיפוריים, המשתרגים זה בזה כמו דרמה משפטית מותחת, נפרשת המציאות ההיסטורית, הפוליטית והפסיכולוגית המורכבת, אשר עיצבה והניעה את הקטל.

בטון

הסרט הקצר "בטון" (ישראל 2024, 12 דקות) עוסק בקשר בין בנייה, סביבה וקפיטליזם, ובמרכזו שכונת עיר ימים בנתניה. לרגליה של השכונה מתפרשת שמורה החוברת לנחל שנשפך לים. אך עננה כבדה מרחפת מעל השמורה שכן השטחים הפתוחים נתונים לאיום מתמיד. הבמאית תאי ענבר תשתתף בהקרנת הבכורה שתיערך ביום שלישי (28.5) לפני הקרנת הסרט "ויסטה מארה".

השקה בגדה השמאלית ודיון על נשים במלחמה

שבעה חודשים אחרי 7 באוקטובר והמלחמה האיומה ממשיכה להשתולל. על רקע הזוועות, אך גם על רקע הקולות ההולכים וגוברים נגד המלחמה, יערכו מק"י וחד"ש תל אביב, בשיתוף עם "זו הדרך", דיון נשי על מלחמה ונגד המלחמה. הדיון יתקיים לכבוד ספרה הרביעי של ד"ר דנה מילס "מלחמה של אישה אחת" (One Woman's War) שפורסם לאחרונה. הספר, שתחילתו כיומן שכתבה המחברת, מתאר את חודשיה הראשונים של המלחמה ואת התקווה לשלום.

הדיון בספר יעסוק בתקווה זו ובמאבק במלחמה ובמיליטריזם. בדיון ישתתפו: המחברת ד"ר מילס, חה"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש), עו"ד נועה לוי, סגנית יו"ר חד"ש, ועינת גרליץ, סרבנית כיבוש ופעילת שלום.

הערב יהיה גם אירוע התרמה למען "מסרבות" - רשת סרבנות פוליטית, וכל ההכנסות ממכירת הספר בערב זה יוקדשו למטרה זו.

הדיון יתקיים ביום חמישי השבוע, 23.5, בשעה 20.00 באולם הגדה השמאלית (אחד העם 70, ת"א).

כיבוש ומלחמה מובילים לפשעים

בעבר אינן מוכנות לחקור את הפשעים הנעשים נגד העם הפלסטיני ואינן מכבדות את החוק הבינלאומי. הממשלה לא יכולה להסתתר שוב מאחורי התירוץ 'ישיש בג' ובתי משפט בישראל'. זו גם ההזדמנות לשוב ולהדגיש: משטר של כיבוש ומדיניות של מלחמה מתמדת בהכרח מובילים לפשעי מלחמה, הוסיפו.

"אנו, במק"י ובחד"ש, לא מוכנים להסתפח למקהלת המקוננים בדבר "האנטישמיות" של המוסדות הבינלאומיים, בית הדין לצדק ובית המשפט הפלילי הבינלאומיים. הם בסך הכל מראה שהחברה הישראלית כולה צריכה להשתקף בה ולשאול את עצמה האם היא מוכנה להמשיך ולהיות שותפה לפשע. נמשיך להיאבק לסיום המלחמה ברצועת עזה ולמען שלום צודק, נוסיף לקרוא לשחרור החטופים – כולם תמורת כולם", נצטרף לכל יוזמה ציבורית להפלת ממשלת הימין. יחד עם זאת, זה לא ייגמר עד שישראל לא תכיר בזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני ובהן הקמת מדינה עצמאית בצידה של ישראל, עד שלא יסתיים הכיבוש של הגדה, רצועת עזה וירושלים המזרחית, עד שלא יפורקו כל ההתנחלויות ועד שלא יוכרו זכויות הפליטים הפלסטינים בהתאם להחלטות האו"ם", הדגישו.

התובע הראשי בבית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג, כארים חאן, הודיע בשני (20.5) כי הגיש לשופטים בקשה להוציא צווים למעצרים של בכירים ישראלים ושל ראשי המאס בגין מתקפת הטרור של ה-7 באוקטובר והמלחמה ברצועת עזה. חאן מבקש לעצור את ראש הממשלה בנימין נתניהו ושר הביטחון יואב גלנט; ולצידם את ראש הלשכה המדינית של חמאס איסמעיל הנייה, את מנהיג הארגון בעזה יחיא סינוואר ואת ראש הזרוע הצבאית מוחמד דף.

בהודעה שפרסם חאן בדבר בקשת הצווים נכתב כי הוא מייחס לגלנט ולנתניהו שורת פשעים נגד האנושות, ובהם: הרעבת אוכלוסייה כאמצעי מלחמה, הריגה מכוונת ורצח, תקיפות מכוונות נגד אוכלוסייה אזרחית — וכן השמדה או רצח לרבות בהקשר של הרעבה. השר וחבר קבינט המלחמה בני גנץ מסר בתגובה להודעת התובע כי אם תיענה בקשתו להוצאת הצווים הדבר יהיה "פשע היסטורי שלא ימחה".

בעניינם של דף, הנייה וסינוואר, חאן פירט את הפשעים הבאים: השמדה, רצח, לקיחת שבויים, אונס ותקיפה מינית, עינויים, התעללות בשבויים וכן פגיעה בכבודם האישי. בתגובה להודעתו של התובע, בארגון הטרור מסרו כי הוא "גוזר גזרה שווה בין הקורבן לתליין ומעודד את הכיבוש להמשיך במלחמת ההשמדה שלו".

בהודעתו המלאה על הגשת הצווים, חאן ציין כי חמאס חטף 245 ישראלים ב-7 באוקטובר, כי היה אחראי לתכנונה והוצאתה לפועל של "מתקפה נרחבת ושיטתית על אזרחים ישראלים". התובע הדגיש כי "כמה מהפשעים (שביצע הארגון) נמשכים גם עתה". הוא ציין כי העובדה שבכירים בחמאס נפגשו עם חטופים בשבי בכמה מקרים, מהווה הודאה באשמה מצדם.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) וחד"ש פרסמו הודעה משותפת לפיה החלטת התובע "לא הייתה הפתעה. בהודעה שפרסם חאן בדבר בקשת הצווים נכתב כי הוא מייחס לנתניהו ולגלנט ביצוע של שורת פשעים נגד האנושות, ובהם: הרעבת אוכלוסייה כאמצעי מלחמה, הריגה מכוונת ורצח, תקיפות מכוונות נגד אוכלוסייה אזרחית — וכן השמדה או רצח לרבות בהקשר של הרעבה".

"פרסום דבר ההוצאת הצווים עורר 'זעם קדוש' במחנה הצינוני — מהימין הגזעני של בן גביר וסמוטריץ' ועד לטוען לכתר במפלגת העבודה, הגנרל לשעבר יאיר גולן שהתייחס 'למחדל ההזנחה פושעת של זירת ההסברה' אך בחודשים האחרונים לא היה מסוגל להקדיש ולו מילה אחת ל-35 אלף ההרוגים הפלסטינים ברצועת עזה", נמסר.

"החלטת התובע בהאג שמה קץ לחסינותם של מקבלי ההחלטות, הגנרלים ומעצבי מדיניות המלחמה והכיבוש הישראלית. זהו מסר חד-משמעי לפיו ישראל אינה יכולה להמשיך באותה דרך — של אלימות, כיבוש, הרג והרס — מבלי שתידרש לתת את הדין על מעשיה הנפשעים. עוד חושפת ההחלטה שממשלת הימין של היום וכל ממשלות ישראל

שותפות השלום

ספרד, הכירי במדינת פלסטין

משמרת מחאה בדרישה להכרה במדינת פלסטין

שישי, 24.5, 10:30, דניאל פריש 3, ת"א

נשים נגד מלחמה

פאנל לכבוד ספרה של דנה מילס וערב התרמה עבור "מסרבות"

החד"ש

מסובות

מחנה

מחנה

20:00 | 23.05
אחד העם 70, ת"א

החברות

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

